

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ

Освітня програма «Німецька мова і література, англійська мова»
Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - німецька
Спеціальність 035 Філологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Німецькомовна література Галичини і Буковини
Викладач (-і)	Монолатій Тетяна Петрівна
Контактний телефон викладача	050 8875634
Е-mail викладача	tetiana.monolatii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Німецькомовна література Галичини і Буковини» викладається на третьому році навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька. Основними організаційними формами навчання є лекційні заняття та семінарські заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. Семінарські заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, сформулюють у студентів систему поглядів щодо проблематики літературного процесу Галичини і Буковини з перспективи творчості відомих і малознаних німецькомовних письменників. Курс вивчається у 5-му семестрі і завершується теоретичним модулем (залік).</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: засвоєння обсягу знань про інтеркультурну парадигму спадщини німецькомовних авторів Галичини і Буковини, художня творчість яких закорінена в різні сфери людського буття, пограниччя культур, мов, історичних та національних традицій, ознайомити здобувачів освіти з особливостями творчої манери та стилю, естетичних та світоглядних позицій авторів; з'ясувати місце, яке вони посідають у світовому літературному каноні та їх значення для розвитку світового культурного процесу.</p> <p>Цілі: розглянути контекстуальні чинники художньої творчості німецькомовних письменників Галичини і Буковини як інтеркультурну парадигму художнього тексту, ознайомити здобувачів освіти з особливостями поетики повсякденності та історії ментальностей у формуванні інтеркультурної парадигми як окремого художнього тексту, так і всього художнього світу авторів, здійснити інтерпретацію вибраних творів німецькомовних письменників Галичини і Буковини на прикладі зв'язків їх творів з естетичними ідеями і літературними течіями XIX-XX ст..</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. • Здатність працювати в команді та автономно. • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. • Здатність проведення досліджень на належному рівні. 	

Фахові компетентності

- Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі мовознавства і літературознавства, методологічні принципи і методичні прийоми лінгвістичного дослідження.
- Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.
- Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства тощо; здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Здатність самостійно досліджувати сучасні мовознавчі та літературознавчі проблеми в синхронічному і діахронічному аспектах.
- Здатність аналізувати, реферувати, коментувати й узагальнювати результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних дослідників, використовуючи сучасні методики і методології.

5. Програмні результати навчання

- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

6. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативни й / вибірковий
V	35 Філологія	3	B

Тематика курсу

	Кількість годин		
	Лекції	Семінари	Самостійна робота
Тема 1. Мовно-літературний феномен Галичини і Буковини XIX-XX ст. Мультикультурна спадщина Галичини і Буковини в німецькомовній літературі.	2		8

Тема 2. Культурно-історичний палімпсест творчості Леопольда фон Захер-Мазоха. Ідеалізація та фікціоналізація міжетнічних взаємин в оповіданні «Жіночі образки з Галичини».	2		6
Семінар 1. Особливості культури міжетнічної взаємодії у повісті «Дон Жуан з Коломиї». Відтворення елементів естетики страждання у повісті «Венера в хутрі».		2	
Тема 3. Галицько-буковинське міжетнічне середовище у творчій спадщині Карла Еміля Францопа. Специфіка естетичного світовідображення етнічного бізнесу у новелі «Ярмарковий день у Барнові». Елементи травелогу у новелі «З Відня до Чернівців». Унікальність особистої долі поета у новелі «Тарас Шевченко».	2		6
Тема 4. Інтеркультурна парадигма творчості Йозефа Рота. Занепад родини як художнє вираження кризи доби в романі «Марш Радецького». Парадокси присутності містичного в романі «Йов».	2		6
Семінар 2. Літературна ідея «повернення на батьківщину» в романі «Готель Савой».		2	
Тема 5. Суспільно-історичні реалії Галичини та Європи в автобіографічному романі Александра Гранаха. Дихотомія «свій-чужий» у просторі «малої батьківщини» в романі «Ось іде людина». Система етнопсихологічних цінностей в автобіографічних творах А. Гранаха.	2		4
Тема 6. Соціально-політичні катаклізми у літературній спадщині Манеса Шпербера. Злиденність буття людини в романі «Господні водоноси».	2		8
Семінар 3. Трагедія європейського єврейства в есеї «Хурбан, або незбагненна певність».		2	
Тема 7. Іронічно-сатиричне зображення дійсності у творах Грегора фон Реццорі. Особливості міфотворення у збірці «Магрібінські історії». Культурні феномени Центрально-Східної Європи в літературних мандрівках Буковиною.	2		6
Тема 8. Ідеалізація мультикультурного простору Буковини у творчості Георга Дроздовського. Сусідські настрої та взаємна толерантність у спогадах «Тоді в Чернівцях і довкола».	2		8
Семінар 4. Специфіка буковинської толерантності в спогадах Георга Дроздовського.		2	
Тема 9. Естетика банального у творах Рози Ауслендер. Взаємодія етнічної та релігійної ідентичностей у поезії Р. Ауслендер.	2		4
Семінар 5. Специфіка локального патріотизму в есеїстиці Р. Ауслендер.		2	

Тема 10. Пошуки власної національно-культурної ідентичності в поезії Пауля Целана. Прояви історичних та етичних свідчень епохи у збірці «Мак і пам'ять». Екзистенційний межовий стан ліричного героя у збірці «Від порога до порога».	2		4
Загалом	20	10	60

7. Система оцінювання курсу

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» \(введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.\)](#) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(Нова редакція\) \(введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.\)](#)

знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;
- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;
- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища;
- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Поточне оцінювання здійснюється протягом курсу і дає можливість отримати негайну інформацію про результати навчання студента під час конкретного модуля.

Підсумкове оцінювання здійснюється по закінченню вивчення навчального матеріалу в кінці семестру.

Хід виконання студентами програми здійснюється за допомогою поточної і підсумкової форм контролю.

Система контролю знань студентів здійснюється через:

- поточний контроль – (1) опитування на семінарських заняттях, (2) перевірку виконання

	<p>студентами завдань для самостійної роботи, які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з курсу та практичних навичок володіння студентами німецьким мовленням;</p> <ul style="list-style-type: none"> • підсумковий контроль – підсумкова контрольна робота: тестові завдання, які охоплюють матеріал лекційного курсу включно із матеріалом, що виноситься на самостійне опрацювання. <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань під час аудиторної роботи, підсумкове тестування, самостійну роботу.</p> <p>Розподіл балів за семестр: Аудиторна робота – 60 балів Самостійна / індивідуальна робота – 20 балів Підсумкова контрольна робота – 20 балів</p>
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота – тестові завдання, які охоплюють матеріал лекційного курсу включно із матеріалом, що виноситься на самостійне опрацювання. Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pro, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 20).
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність занять упродовж семестру за 10-бальною шкалою. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за виконання практичних завдань під час аудиторної роботи становить 60 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків на заняття без поважної причини, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. При виставленні підсумкової оцінки враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (60 балів), бали підсумкового тестування на платформі d-learn.pro (20 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної роботи студента (20 балів), що контролюється протягом тижнів контролю самостійної роботи (КСР).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. При виставленні залікової оцінки враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (60 балів), бали підсумкового тестування на платформі d-learn.pro (20 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної роботи студента (20 балів), що контролюється протягом тижнів контролю самостійної роботи (КСР). Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1,

користується правом перекладання заліку за відомістю №2.

8. Політика курсу

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано [Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці](#) та [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

Основна

1. Волошук Є.В. Доба «ізмів»: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття. НАН України, Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка. К.: Академперіодика, 2014. 324 с.
https://akademperiodyka.org.ua/sites/default/files/2021/news/3/E-Book%20Doba_izmiv.pdf
2. Монолатій Т. Йозеф Рот. Нарис життя і творчості. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008. 56 с.
3. Монолатій Т. Поетика повсякденності. Проза Йозефа Рота як інтертекст. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2015. 239 с.
4. Приймак Л. Б. Етнокультурні мотиви Галичини у творчості Леопольда фон Захер-Мазоха / Карпатський край: наукові студії з історії, культури, туризму. Івано-Франківськ: ФОП Кушнір Г.М., 2015. Вип. 1-2 (6-7) . С. 315-319.
<http://surl.li/yygotz>
5. Повернення. Антологія німецькомовної літератури Галичини та Буковини [Heimkehr. Anthologie der deutschsprachigen Literatur Galiziens und der Bukowina]. Видання 3-тє, перероблене та доповнене. Том 1: Галичина. За ред. Ярослава Лопушанського та Олега Радченка. Дрогобич-Відень: Посвіт, 2023. 628 с. (нім.)
6. Рихло П. Творчість Пауля Целана як інтертекст. Чернівці: «Рута», 2005. 584 с.
<https://uacademic.info/ua/document/0507U000135>
7. Рихло П. Шібболет. Пошуки єврейської ідентичності в німецькомовній поезії Буковини. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 304 с.
https://ridmi.com.ua/contents/shibbolet-poshuky-ievreiskoi-identychnosti-v-nimetskomovnij-poezii-bukovyny-ebook.pdf?srsId=AfmBOor5ilXg1pSO8Q9ZoGefNMwXPRvA_AaLY6P1X9q2q6RIKEqH4OSj
8. Woldan A. Beiträge zu einer Galizienliteratur. Wechselwirkungen. Band 16. Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien: Peter Lang, 2015. 432 S.
https://chtyvo.org.ua/authors/Woldan_Alois/Beitraege_zu_einer_Galizienliteratur_nim/

Додаткова

9. Андрущенко І. Культура Австро-Угорщини кін. ХІХ – поч. ХХ ст. Духовий злет доби історичного занепаду. Історико-літературний нарис. Київ: «Альтпрес», 1999.
10. Антологія австрійської прози початку ХХ століття; упор. В. Фабер, Я. Форст-Баттаглія, І. Мегела, М. Воробей. К.: Темпора, 2014.
11. Була собі Галичина... / Es war einmal Galizien; упор. А. Паславська, Ю. Прохасько, Т. Фогель. Львів: ВНТЛ-Класика, 2012. <https://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/galicia.pdf>
12. Гаврилів Т. Шкіц філософії сум'яття. Австрійська література у ХІХ і ХХ сторіччях. Львів: ВНТЛ-Класика, 2011.
13. Монолатій І. Особливості міжетнічних взаємин у західноукраїнському регіоні в Модерну добу. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/1489>
14. Факт як експеримент. Механізми фікціоналізації дійсності у творах Йозефа Рота; упор. Т. Гаврилів. Львів: ВНТЛ-Класика, 2007.
15. Sybenko L. Galicia Miserabilis und/oder Galicia Felix? Ostgalizien in der österreichischen Literatur. Lwiw: VNTL-Klasyka; Wien: Praesens Verlag, 2008.
16. Haid E., Weismann S., Wöllner B. Galizien: Peripherie der Moderne – Moderne der

Peripherie? Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung, Band 31. Marburg: Herder Institut e.V., 2013. 216 S.

https://www.academia.edu/39047982/Galizien_Peripherie_der_Moderne_Moderne_der_Peripherie

17. Havryliv T. Identitäten in der österreichischen Literatur des XX. Jahrhundert. Lviv: VNTL-Klasyka, 2008.

18. Lopuschanskyj J. Deutschsprachige Autoren aus Drohobycz im Kontext des multikulturellen Erbes. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Кропивницький: Видавництво «КОД», 2020. Вип. 187. С. 362–367.

<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1248536.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.kulturforum.info/de/termine/veranstaltungen/1024208-literarischer-reisefuehrer-galizien-unterwegs-in-polen-und-der-ukraine>

2. <https://austriaukraine.com/>

3. <https://literaturkritik.de/id/7281>

4. <https://www.bukowinafreunde.de/bukowina-deutschsprachige-literatur/>

5. <http://www.czernowitz.de/>

Викладач: Монолатій Т.П., к.ф.н., доцент, доцент кафедри німецької філології